

For dårlig tilbud på bygda

Hver tredje nordmann er misfornøyd med kollektivtilbudet. Misnøyen henger nøye sammen med hvor man bor. I byene synes åtte av ti at kollektivtransporten er bra. På bygda synes mer enn halvparten at tog- og busstilbudet er for dårlig. Tallene kommer fram i Nationens Distriktsbarometer, utarbeidet av Sentio.

Resultatet av spørreundersøkelsen er dessverre ikke overraskende. I byområdene har kollektivtransporten blitt bygget ut parallelt med befolkningsøkningen. I mange bygder har man sett motsatt utvikling. Færre folk har gitt færre bussavganger. Dess lengre mellom husene, dess lengre mellom bussavgangene. Det

er en viss logikk i denne utviklingen. Men samtidig har prosessen en selvforsterkende virkning. Dårligere kollektivtransport gjør det mindre attraktivt å bo i distriktene. Folk som bor i Bygde-Norge, uansett om de er mange eller få, har akkurat like stort behov for å komme til jobb, skole og lege, som folk i byene. Dessuten krever et moderne liv økt mobilitet, både for barn, unge og voksne. Det er en stor utfordring for lokale myndigheter å opprettholde og modernisere kollektivtilbudet i distriktene. Det er verken ønskelig eller mulig at togene skal stanse på like mange stasjoner som de gjorde for 30 eller 50 år siden. Og store, stadig tommere busser kan ikke fortsette å svinge innom og oppom hver husklynge og halvratne melkerampe.

Oppsummert

For dårlig

1 Mer enn halvparten av dem som bor på bygda er misfornøyd med kollektivtransporten.

Moderne liv på landet

2 Nye tider krever mer transport. Klimakrisen krever at bilismen ikke blir eneste løsningen på landet.

Mer penger

3 Modernisering koster penger. Samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa må støtte nye løsninger.

Å erstatte den gamle kollektivtransporten i distriktene med økt privatbilisme, er en dårlig løsning. Dess større avstander, dess større CO₂-utslipp per bil. Et oppdatert transporttilbud må være distriktenes bidrag til å få ned klimautslippene fra biltrafikken.

Nasjonen hadde forrige uke en budsjettlekasje fra Samferdselsdepartementet. Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa vil gi 20 millioner kroner til videreføring av ordningen Kollektivtransport i distriktene (KID). Det er bra, selv om det neppe er nok. Gjennom KID får lokale aktører tilskudd til å satse på fleksibel, tidsriktig transport. Moderne mennesker trenger nye løsninger, også i Distrikts-Norge.

SAGT

av andre

Kunstpar: Et underlig fenomen.

FOTO: SCANPIX

Plass i solen

* «Marianne Aulie og Aune Sand er et underlig fenomen i norsk offentlighet. Sand er mest kjent for å ha laget filmen «Dis», som er blitt slaktet i de fleste medier. I mer enn ti år har han jobbet med filmprosjektet «Dådyr», der den norsk-iranske fotomodellen Aylar Lie har en rolle. Ifølge nettleksikonet Wikipedia, som vi hviler oss tungt på her, skal Sand ha sagt at den tidligere pornomodellen er det største talentet Norge har sett siden Liv Ullmann. (...) Marianne Aulie er maler, men har også bakgrunn som fotomodell. Hennes kunstkarriere har det ikke blitt særlig fart på, men uansett hva hun gjør, får hun stor oppmerksomhet i tabloidmediene. (...) Vi for vår del lar oss forundre over den aggresjonen som Aulie og Sand avstedkommer. En ting er selvfølgelig at man mener kunsten de lager er dårlig, men da er det med respekt å melde mye å gå løs på. (...) Aulie og Sand skygger ikke for noen. Det er en plass i sola for alle.

Bjørgulv Braanen i Klassekampen redegjør for kunstdebatten.

Uten nytte

* «På alle universiteter og høyskoler telles det publikasjonspoeng – det etter hvert magiske målet på forskningsaktiviteten. (...) Det minner meg om innholdet i nyttårstale i gamle østblokkland hvor lederne informerte om antall tonn spiker eller antall kasse-roller som ble produsert siste året, men uten å nevne hverken deres kvalitet eller nytte for befolkningen.

Professor Finn Jørgensen i Aftenposten.

Nasjonen arbeider etter Vær varsom-plaktens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

Kan vi stole på Riksantikvaren?

DAGENS GJEST

«Anniken Huitfeldt gjer det klart overfor Klassekampen at regjeringa står fast på avgjersla si, og at det er uaktuelt med ein omkamp om museet: – Vedtaket om å bygge eit nytt Nasjonalmuseum på Vestbanen står fast».

Kanskje trodde du at kampen var over? At du om noen år skulle vandre inn i et nytt Nasjonalmuseum på Vestbane-tomten, der malere som Edvard Munch og Axel Revold vil henge side om side med norsk og internasjonal samtidskunst. At Gustav Gaudernacks uforlignelige emaljearbeider og Nøstetangens glasspokaler endelig skulle få omgivelser som er dem verdige. At den suksessen som er blitt operaen i Bjørvika til del, skulle bli en døråpner – også for andre kunstgrener.

Glem det. Nok en gang har regjeringen malt seg selv inne i et hjørne, der det gode for lengst er blitt det beste fiende. Det som muligens var tenkt som en gladnyhet fra daværende kulturminister Trond Giskes side, er blitt en rød klut. Kun et fåtall applauderte da planene ble lansert for noen år siden, mens mange så i gulvet, pinlig berørt av statsrådens kunnskapsmangel og historieløshet. Siden har inntryk-

ket blitt styrket. Innleggene mot flytting er talløse, mens argumentene for Vestbane-tomten gang på gang er blitt punktert av fagfolk. Likevel står politikere og administrasjon på sitt og presenterer nå resultatene av andre runde med arkitektkonkurranse.

«**Hvis politikerne vil** frarøve oss sentrale deler av det kulturelle arvesølv, er det riksantikvar Jørn Holmes plikt å intervenere», skrev professor Rune Slagstad nylig i Aftenpostens morgenutgave. Kronikken var for anledningen titulert «Nasjonaltysteriet». Han sa det ikke, men under folkemøtet i Universitetets aula 23. september, ble troen på Riksantikvarens handlekraft påført en kraftig knekk. Vakthunden, som har fylt avisenes spalter landet rundt med mot og slagkraft, viser ingen tenner i denne saken. Riksantikvar Jørn Holme uttaler seg i stedet forbløffende defensivt. Han aksepterer at vedtaket er fattet og at flyttingen må gå sin gang. Riksantikvaren vasker hendene og kan ingen ting gjøre.

Som Slagstad understreker, representerer Riksantikvaren, med enkelte unntak, en ærerik embetstradisjon, kjennetegnet av integritet, fagkunnskap og etikk. Det er ingen selvfølgeighet at

Sjur Harby
er arkeolog og skribent

SVAK RIKSANTIKVAR
«Vakthunden, som har fylt avisenes spalter landet rundt med mot og slagkraft, viser ingen tenner i denne saken»

Tyskebryggen i Bergen og domkirkebasarene i Oslo fremdeles finnes. Uten riksantikvar Harry Fetts modige og kloke embetsgjerning under okkupasjonen, kunne mye ha sett annerledes ut i dag. Da riksantikvar Stephan Tschudi-Madsen ble takket av fra stillingen i 1991, fikk han anerkjennelse for å ha brakt riksløven ut til folket.

Men nå synes løven erstattet av en skinnfell. Mens Regjeringen holder på sitt, er det folket selv som mobiliserer i gatene. Møtet i Universitetets aula her i Oslo var fylt til trengsel da tømningen av våre nasjonale museumsbygg nok en gang ble debattert. Innleggene var krasse og temperaturen høy.

I artikkelen «Vernet av fortidsminnesmerker» i Fortidsminneforeningens årsberetning for 1912 møter vi den riksantikvaren Slagstad etterlyser. Harry Fett svinger svepen over offentlige myndigheter som ødelegger sine kulturverdier uten refleksjon. Han trekker våpen mot «utviklingskrav» som saneringsplanene landet rundt representerte.

Det er det riksantikvar Jørn Holme må forstå. Svikter han i denne saken, trenger vi ikke lenger noen riksantikvar.